

Alder ingen hindring. Det er bare å logge seg på og taste i vei

I dagens digitale samfunn tar vi det for gitt at fingre løper over tastatur og ører får med seg lange telefonsvar-meldinger. Men virkeligheten er at mange opplever et digitalt utenforskap som det haster å få bukt med.

Da jeg 23.09.21 leste i Stavanger Aftenblad: «No-reply Norge – ikke for de eldre...» ble jeg både glad og sint. Glad fordi Per Einar Rettedal setter ord på noe veldig viktig. Sint fordi temaet han påpeker fører til digitalt utenforskap for en stor gruppe mennesker som ønsker å delta aktivt og selvstendig i samfunnet.

Digitalt utenforskap

Dagens samfunn stiller store krav til digital kunnskap. Flere og flere tjenester er digitale, og jo eldre man blir, jo større blir behovet for disse tjenestene. Dette sammenfaller gjerne med funksjonsnedsettelse som

nedsatt hørsel og dårligere syn. Men det er vel bare å logge seg på, er det ikke?

Mobilen gir oss varsel om ny melding på helsenorge.no, regninger må betales i nettbank, og kodebrikken må under ingen omstendigheter deles med andre. Vil vi ta bussen, må billetten betales med smarttelefon. Om vi ønsker å ringe en instans, og er så heldige å finne et telefonnummer, møter vi ofte en telefonsvarer. Her blir vi bedt om å gå gjennom en meny som krever at vi mestrer mobiltelefonens mange funksjoner.

Uteblir Stavanger Aftenblad, er det samme lekse. Om vi kommer gjennom på telefon, og om hørselen er god nok, får vi en kode som gjør at avisen kan hentes på nærmeste Coop Prix butikk. Eller beskjed om å lese e-avisen. Mange som fortsatt abonnerer på papirutgaven av avisen er ikke sjelden eldre. Noen av disse er ikke lenger like mobile, og da hadde det vært fint om servicen hadde vært som i gamle dager: avisen i postkassen så snart som mulig.

Det finnes helt sikkert mange eldre som behersker den digitale verden, men det er fortsatt mange som ikke gjør det. Uten at de på noen måte er dumme av den grunn. De fleste jeg er så heldig å møte både på Pårørendesenteret og privat sier: – Det er ikke plass til oss lengre. Vi ønsker å være selvhjulpne og vi er på ingen måte kunnskapsløse. Men dagens krav til digital kunnskap gir oss en følelse av maktesløshet og gjør oss dessverre avhengig av andre på en måte vi ikke ønsker.

For pårørende som ofte har stor omsorgsbyrde fra før, blir kravene til digital kunnskap en ikke ubetydelig merbelastning. Noe som i mange tilfeller tapper energikontoen. Dette gjelder i og for seg pårørende i alle aldre.

Livsmestring

Dette digitale utenforskapet skader medborgerskapet til innbyggere.

Kort fortalt handler medborgerskap om å bli hørt, om å aktivt få medvirke i eget tjenestetilbud og å bli anerkjent som aktør i eget liv. Men det er mer enn det. Vel så viktig er **opplevelsen** av anerkjennelse, likeverd, inkludering og deltakelse.

Men det mangler ikke på gode intensjoner. Nye reformer og strategier kommer jevnlig, og alle har som mål å fremme bedre kvalitet.

Vi har «[Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre](#)». Ett av målene her er å legge til rette for at eldre kan være deltakende, aktive og selvstendige.

09.09.2021 la Kommunal- og moderniseringsdepartementet fram strategien «[Digital hele livet](#)».

Målet med denne strategien er å motvirke digitalt utenforskap. Det skal nå bli enklere å heve sin digitale kompetanse. Dette er vel og bra, men det vil fortsatt være en stor gruppe som av ulike årsaker hverken har helse eller mestringstro til å tilegne seg kunnskapen som kreves.

Da må vi kunne tilby dem et alternativ. For om vi ønsker et mer inkluderende samfunn, må vi se på hvilke typer praksis som bidrar til nettopp dette. Men det haster.

Tekst:

Anne Torill Brimsø

Sykepleier, pedagog og veileder